

Sygn. akt IV U 452/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Krzywonos
Protokolant:	st. sekr. sądowy Stanisława Bosek

po rozpoznaniu w dniu 1 sierpnia 2019 r.

sprawy **W. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania W. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 28 lutego 2019 r. nr (...) -3

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 452/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Decyzją z dnia 28 lutego 2019 r. nr (...) -3 znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, iż W. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 września 2018 r. do 31 października 2018 r.

W uzasadnieniu powyższego stanowiska organ rentowy, powołując się na treść art. 14 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wskazał, iż objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4 tj. w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. W pozostałych przypadkach objęcie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia, w którym wniosek został zgłoszony. Dodał jeszcze, że za wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym uznaje się również fakt opłacenia i rozliczenia składki na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, o ile nastąpiło to w terminie i w pełnej wysokości.

Zakład podał dalej, iż wnioskodawca prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 2012 r. W związku z równoległym zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r. w/w z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej podlegał wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu. Po ustaniu stosunku pracy W. D. zobowiązany był złożyć zawiadomienie o powyższym i zgłosić się do ubezpieczeń społecznych w ciągu 7 dni od daty ustania zatrudnienia. Tymczasem zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego dokonał dopiero w dniu 14 września 2018 r. Objęcie ubezpieczeniem chorobowym nie mogło zatem nastąpić od 1 września 2018 r. Nadto składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, za miesiące wrzesień 2018 r. i październik 2018 r. zostały przez wnioskodawcę opłacone w zaniżonej wysokości – pomniejszono najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne o dni zwolnienia lekarskiego. Dopiero składki od listopada 2018 r. do stycznia 2019 r. zostały zadeklarowane w prawidłowej wysokości i opłacone w ustawowym terminie.

W. D. złożył odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, iż jest ona dla niego krzywdząca. Wskazał, iż pracownik ZUS wbrew jego woli wygenerował zgłoszenie do ubezpieczeń w dniu 14 września 2018 r. przekonując go o takiej konieczności a następnie wystawił dla niego deklaracje rozliczeniowe za wrzesień i październik 2018 r., w których składki pomniejszone zostały o dni zwolnienia lekarskiego. Powyższe było działaniem na jego szkodę. Wnosił o zmianę decyzji i ustalenie, że w spornym okresie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie i podtrzymał twierdzenia zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawca W. D. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) od 2012 r. W związku z równoległym zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r. w/w z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej podlegał wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu.

W zatrudnieniu pozostawał do 31 sierpnia 2018 r. Po ustaniu zatrudnienia tytułem ubezpieczenia społecznego była prowadzona działalność gospodarcza. Wnioskodawca zobowiązany był złożyć zgłoszenie o objęcie go ubezpieczeniami w terminie 7 dni od zakończenia stosunku pracy, co wynika z treści art. 36 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Od dnia 3 września 2018 r. w/w stał się niezdolny do pracy. Lekarz wystawił zaświadczenie lekarskie wskazując jako identyfikator płatnika NIP pracodawcy wnioskodawcy. W. D., który zgłosił się w ZUS z tym zaświadczeniem został poinformowany, że zwolnienie powinien przesłać do pracodawcy. Wnioskodawca nie pamięta czy poinformował wówczas pracownika Zakładu, że nie pozostaje już w stosunku pracy. Nie dokonał też wówczas wyrejestrowania się z ubezpieczenia pracowniczego, ani nie złożył wniosku o objęcie go ubezpieczeniami społecznymi i dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Zgłoszenie takie złożył dopiero w dniu 14 września 2018 r. Nadto składki za wrzesień i październik 2018 r. zostały opłacone w zaniżonej wysokości – pomniejszono najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne o dni zwolnienia lekarskiego.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie wyczerpujących i wiarygodnych zeznań wnioskodawcy W. D. (k. 31-32) oraz na podstawie dowodów z dokumentów, których treść i forma nie budziły jakichkolwiek wątpliwości.

Podkreślić należy, iż ubezpieczenie chorobowe w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą, jest ubezpieczeniem dobrowolnym z mocy art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r poz. 1778) i podleganie temu ubezpieczeniu zależy wyłącznie od dotrzymania jego warunków przez ubezpieczonego.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony, z zastrzeżeniem ust. 1a. W myśl art. 14 ust. 1a ustawy objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem

chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4, a więc w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Ust. 2 stanowi, że ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1, ustają: 1) od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony; 2) od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7 i 10. Jak podkreśla się w orzecznictwie, w świetle art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wygaśnięcie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego następuje z mocy prawa, niezależnie od woli ubezpieczonego i treści pierwotnie złożonego wniosku. Nieopłacenie składki w pełnej wysokości stanowi bowiem "nieopłacenie w terminie składki należnej na ubezpieczenie", na co wskazuje art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy. W pojęciu "nieopłacenie w terminie składki" mieszczą się trzy sytuacje: nieopłacenie w terminie składki w ogóle za dany miesiąc, opłacenie składki w niepełnej wysokości oraz opłacenie składki z przekroczeniem terminu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 4 września 2012 r., sygn. akt III AUa 409/12, lex nr 1217662 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 14 listopada 2017 r. III AUa 340/17 lex nr 2418130).

W niniejszej sprawie zgłoszenie W. D. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, nastąpiło w dniu 14 września 2018 r., na co wskazują dokumenty zgromadzone w sprawie, a więc po upływie określonego przepisami 7 dniowego terminu od zakończenia stosunku pracy. Zatem objęcie ubezpieczeniem chorobowym w/w nie mogło nastąpić jak wnioskował od 1 września 2018 r. lecz mogło nastąpić najwcześniej od daty złożenia wniosku. Co istotne jednak w sprawie to, że wnioskodawca od dnia 3 września stał się niezdolny do pracy, na okoliczność czego posiada zaświadczenia lekarskie i wystąpił o wypłatę zasiłku chorobowego. Składki jednak na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, za miesiące wrzesień 2018 r. i październik 2018 r., aczkolwiek opłacone w ustawowych terminach to jednak zostały przez wnioskodawcę opłacone w zaniżonej wysokości – pomniejszono najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne o dni zwolnienia lekarskiego. Dopiero składki od listopada 2018 r. zostały zadeklarowane w prawidłowej wysokości. Uiszczenie składki w zaniżonej wysokości nie stanowi o prawidłowym wykonaniu obowiązku jej opłacenia. Ustawodawca przyjął bowiem, że osoba, która oczekuje od organu rentowego świadczeń, zobowiązana jest opłacić składkę w ustawowym terminie i w prawidłowej wysokości.

Zważyć trzeba jeszcze, iż wnioskodawca prowadząc działalność gospodarczą powinien orientować się w obowiązujących przepisach prawnych dotyczących tej działalności, w tym dotyczących ubezpieczeń społecznych i tym samym w terminach prawem przewidzianych, składać niezbędne dokumenty w postaci deklaracji, samodzielnie wyliczać podstawę wymiaru składki oraz uiszczać składki w pełnej wysokości. Osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega bowiem ubezpieczeniu chorobowemu na zasadzie dobrowolności, zaś objęcie tym ubezpieczeniem realizuje się poprzez złożenie stosowanego wniosku. Skoro W. D. jest przedsiębiorcą, uzasadnione jest oczekiwanie od niego profesjonalizmu i inicjatywy w zakresie rozeznania w obowiązkach dotyczących podejmowanej działalności oraz w związku z zamiarem podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, konsekwencji w opłatach składek na to ubezpieczenie (ignorantia iuris nocet) (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 6 października 2017 r. III AUa 498/17 lex nr 2414637).

Powyższe okoliczności przesądzają, że zaskarżona decyzja ZUS z 28 lutego 2019 r. jest prawidłowa. Istotnie wnioskodawca w okresie od 1 września 2018 r. do 31 października 2018r. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Odwołanie zaś złożone od tej decyzji przez W. D. jako bezzasadne musiało zostać po myśli art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalone.